

NUORTEN DIGITAALINEN TYÖELÄMÄTAITOJEN VALMENNUSKOKONAISUUS

Itseopiskelumateriaali nuorelle, joka on hakemassa työpaikkaa.

SISÄLLYS

TIETOA VALMENNUSKOKONAISUUDESTA

Nuorten digitaalinen työelämätaitojen valmennuskokonaisuus -hanke.....	3
Mikä on Duunikoutsi-sovellus?.....	4
Duunikoutsi-sovelluksen eri versiot ja kielet.....	5
Näin käytät Duunikoutsi-sovellusta.....	6

VALMENNUSKOKONAISUUS

Itsetuntemus tulevaisuuden työelämätaitona.....	7
Vahvuuksien tunnistaminen & arvot.....	8
Oman osaamisen tunnistaminen.....	9
Kohti työelämää.....	10
Etsi työpaikkoja & verkosto.....	11
CV & Työhakemus.....	12
Näin luot ansioluettelon Duunikoutsin CV-koneella.....	13
Työhaastattelu.....	14
Töissä.....	15
Hyvä sinä!.....	16

Itseopiskelumateriaali on toteutettu osana Nuorten digitaalinen työelämätaitojen valmennuskokonaisuus -hanketta. Duunikoutsin yhteistyökumppaneina ovat Opetus- ja kulttuuriministeriö (Osaamiskeskus Kentauri), SAK ja EK.

Itseopiskelumateriaalin toteutuksesta vastaa Nuorten yrittäjyys ja talous NYT.

Lisätiedot:

nuortenny.fi/palvelu/duunikoutsi/

nuortenny.fi/nuorten-digitaalinen-tyoelamataitojen-valmennuskokonaisuus/

NUORTEN DIGITAALINEN TYÖELÄMÄTAITOJEN VALMENNUSKOKONAISUUS

Nuorten yrittäjyys ja talous NYTin ja Turun kaupungin yhteishankkeessa tuotettiin digitaalinen työelämätaitojen valmennuskokonaisuus, jonka avulla nuoret, ohjausalan toimijat ja opetushenkilöstö saavat ajantasaista tietoa työelämästä, työelämässä tarvittavista taidoista ja työelämätaitoja tukevista välineistä.

Hankkeen tavoitteena on tarjota ennakoivaa ja syrjäytymistä ehkäisevää työelämätaitojen valmennusta nuorille digitaalisesti NYTin Duunikoutsi-sovelluksen ja tämän itseopiskelumateriaalin muodostaman valmennuskokonaisuuden avulla.

Hanke kohdentui Turun ja Varsinais-Suomen alueen toisen ja kolmannen asteen opiskelijoihin, työttömiin ja työmarkkinoiden ulkopuolella oleviin nuoriin, sekä maahanmuuttajataustaisiin että erityistuen tarpeessa oleviin nuoriin.

Hanke rahoitettiin osana unionin covid-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia. Keski-Suomen ELY-keskuksen myöntämä rahoitus Euroopan Sosiaalirahastosta (ESR), Varsinais-Suomen liiton myöntämä Alueiden kestävän kehityksen ja elinvoiman tukeminen -määräraha, sekä Turun kaupunki rahoittivat vuosina 2021–2023 toiminutta hanketta.

Duunikoutsi

Digitaalinen valmennus löytyy Nuorten yrittäjyys ja talous NYTin ilmaisesta Duunikoutsi-sovelluksesta. Duunikoutsin tehtäviä suorittamalla saat tietoa työelämästä ja työnhausta. Digitaalista valmennusta voit täydentää tämän itseopiskelumateriaalin avulla.

Duunikoutsi on työelämävalmentaja, joka ohjaa ja auttaa sinua:

- Ensimmäisten työpaikkojen hakemisessa
- Työelämätaitojen kartuttamisessa
- Työhakemuksen ja CV:n tekemisessä
- Työhaastatteluun valmistautumisessa
- Itsetuntemuksessa ja omien vahvuuksien tunnistamisessa
- Tuoreen työelämä tiedon saamisessa
- Oman polun löytämisessä

Haasteita ja vinkkejä työnhakuun

CV-kone luo valmiin osaamis pohjaisen CV:n muutamalla klikkauksella

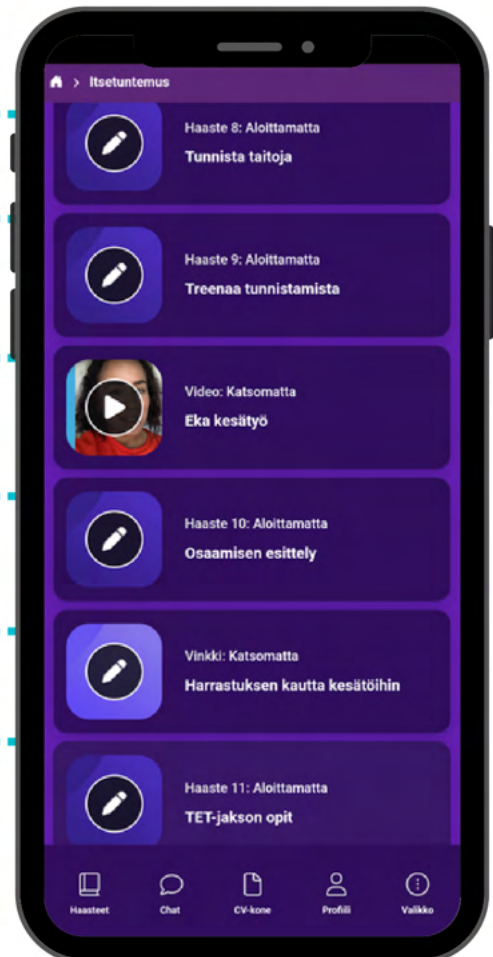
Osaamisprofiili auttaa oman osaamisen tunnistamisessa ja sanoittamisessa

Chatbot tekee suosituksia ja antaa lisätietoa työelämään liittyvistä aiheista

Kannustavia testejä ja työelämävideoita

Duunikoutsin löydät osoitteesta www.duunikoutsi.fi

Duunikoutsin maksuton mobiilisovellus saatavilla myös sovelluskaupasta.

DUUNIKOUTSIN ERI VERSIOT

Monipuoliset työelämätaidot kuuluvat jokaiselle nuorelle. Jotta mahdollisimman moni nuori saisi tarvittavat tiedot ja taidot työnhakuun, Duunikoutsit on saatavilla usealla eri kielellä.

Kaikki kieliversiot löytyvät samasta sovelluksesta. Valinta tehdään, kun sovellus avataan. Kieltä voi helposti vaihtaa sovellusten asetuksista .

PERUSVERSIO JA SELKOKIELINEN VERSIO

Duunikoutsista on kaksi versiota: perusversio ja selkokielinen versio.

Perusversiossa on kolme erillistä valmennusta, riippuen tavoitteestasi - oletko hakemassa TET-paikkaa, kesätöitä tai harjoittelupaikkaa vai pidempiaikaista työpaikkaa?

Selkokielinen versio on selkeällä suomenkielellä, sisällöltään kevyempi ja sisältää vähemmän haasteita. Se on suunnattu nuorille, joilla on haasteita oppimisen kanssa tai vaikeuksia ymmärtää yleiskieltä. Itseopiskelumateriaali, joka on tarkoitettu helpotetun version käyttäjille, löytyy NYT:n aineistopankista ja osoitteesta nuortennyt.fi/palvelu/duunikoutsit/

SOVELLUKSEN KIELET

Sovelluksessa on tarjolla seuraavat kieliversiot: suomi, ruotsi, englanti, selkosuomi, arabia, somali ja venäjä.

Duunikoutsin perusversio on saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Somalin, venäjän ja arabian kieliversiot on toteutettu selkosuomeksi ja vierasta kieltä yhdistelevällä tavalla, joka tukee suomen kielen oppimista. Näissä versioissa avainsanoja on käännetty eri kielille, mutta muuten sisältö on toteutettu selkosuomeksi.

Duunikoutsin CV-kone luo CV:n suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.

NÄIN KÄYTÄT DUUNIKOUTSIA

Duunikoutsin löydät osoitteessa duunikouts.fi. Voit myös ladata maksuttoman mobiilisovelluksen sovelluskaupasta.

Valitse tavoitteesi: oletko hakemassa TET-paikkaa, kesätöihin tai harkkaan vai pidempiaikaista työpaikkaa?

SUORITA HAASTEITA

Sovelluksen tarjoama valmennus kannattaa käydä läpi kokonaisuudessaan, jotta saat mahdollisimman kattavasti tietoa työnhausta ja työelämästä.

Voit myös suorittaa vain sinulle ajankohtaisen aiheen osion. Esimerkiksi, jos sinut on kutsuttu työhaastatteluun, valmistaudu siihen suorittamalla vaihe 5: Työhaastattelu.

Haasteet ovat Duunikoutsin tehtäviä, joita suorittamalla opit tärkeitä taitoja. Ne haastavat sinua pohtimaan tarkemmin, esimerkiksi omia vahvuuksiasi ja osaamistasi. Lisäksi Duunikoutsista löydät hyödyllisiä vinkkejä työnhakusi tueksi.

ROBOKOUTSI OHJAA SINUA

Sovelluksen chatbot, Robokouts, ohjaa sinua sovelluksen käytössä. Valikon chat-painikkeen kautta Robokouts kertoo sovelluksesta ja suosittelee sinulle haasteita ja videoita.

Lisäksi Robokouts antaa lisätietoa työelämään liittyvistä teemoista. Esim. osaamiseen, vahvuuksiin, alanvalintaan, työnhakuun, verkostoon, työsopimukseen, perehdytykseen, työaikaan, lomiin, sairastumiseen, palkkaan, työn loppumiseen ja työtodistukseen liittyen.

OSAAMISPROFIILI KOKOAA OSAAMISESI

Osaamisprofiili kokoaa yhteen osaamisesi, taitosi ja kiinnostuksen kohteesi elämän eri osa-alueilta: vapaa-ajalta, koulusta ja työelämästä. Osa tiedoista kerääntyy suorittamistasi haasteista ja osan lisäät itse manuaalisesti.

Osaamisprofiilin löydät valikon kohdasta 'Profiili'. Osaamisprofiili helpottaa työnhakuasi, sillä sen kannalta oleelliset tiedot löytyvät koottuna yhdestä paikasta. Osaamisprofiilin avulla sinulle muodostuu osaamis pohjainen CV.

CV MUUTAMALLA KLIKKAUKSELLA

Osaamis pohjainen CV on vaihtoehto perinteiselle CV:lle ja sen käyttö työnhakumarkkinoilla on yleistymässä nuorten keskuudessa. Saat Duunikoutsista itsellesi maksutta valmiin osaamis pohjaisen CV:n. Lisää tietoa CV:n luomisesta löydät itseopiskelumateriaalin sivulta 13.

ITSETUNTEMUS TULEVAISUUDEN TYÖELÄMÄTAITONA

Itsetuntemus on omien vahvuuksien, osaamisen, taitojen ja arvojen tunnistamista

Oman itsensä tunteminen on tärkeä työelämätaito ja hyvä itsetuntemus on avuksi työnhaussa.

Opettele kertomaan rohkeasti mitä vahvuuksia ja taitoja sinulla on. Se saattaa tuntua aluksi vaikealta, jonka vuoksi sitä on hyvä harjoitella.

VAHVUUKSIEN TUNNISTAMINEN

Omien vahvuuksien tunnistaminen on tärkeä työelämätaito. Se kehittää itse-tuntemustasi, joka toimii hyvänä pohjana työnhakuun.

Palautteen antaminen ja saaminen tukee vahvuuksien tunnistamista ja sitä on hyvä harjoitella.

Olemme myös usein tyytyväisempiä ja saamme elämäämme merkitystä, kun pääsemme hyödyntämään omia vahvuuksiamme.

Seuraavien tehtävien avulla opit tunnistamaan vahvuuksiasi.

Tee tehtävät Olen työpaikkaa -valmennuksesta.

Haaste 1:
Kuvaile itseäsi

Haaste 2:
Kehulaatikko

Haaste 4:
Mieti vahvuuksiasi

Kun olet valinnut vahvuutesi, mieti missä tilanteissa ne näkyvät.

Onko sinulla esimerkkiä siitä, kun olet käyttänyt jotakin vahvuuttasi esim. koulussa, harrastuksissa tai töissä?

ARVOT

Arvot ovat asioita, jotka koet itsellesi merkityksellisinä. Ne saattavat tulla esille työelämässä, sillä myös yrityksillä on eri arvoja. Jos sinulle on tärkeää, että työskentelet yrityksessä, joka jakaa arvomaailmasi, on olennaista, että ensin tunnistat omat arvosi.

Teemme usein valintoja ja päätöksiä arvojemme perusteella. Omia arvoja kannattaa pohtia, jotta löydät oman polkusi.

Seuraavien tehtävien avulla pohdit arvojesi ja mitä työ sinulle merkitsee.

Tee tehtävät Olen hakemassa työpaikkaa -valmennuksesta.

Haaste 18:
Tunnista arvosi

Haaste 21:
Mitä työ merkitsee sinulle?

Etsi netistä sinua kiinnostava yritys. Löydätkö yrityksen kotisivuilta tietoa arvoista?

OMAN OSAAMISEN TUNNISTAMINEN

Työnhaku on helpompaa kun tiedät mitä osaat ja mitä taitoja sinulla on. Sinun on kerrotava taidoistasi ja osaamisistasi työnhaun eri vaiheissa: CV:ssä, työhakemuksessa ja työhaastattelussa.

Osaamista ja taitoja kertyy harjoitteluiden ja työpaikkojen lisäksi koulusta, vapaa-ajalta, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta. Toisinaan vapaa-ajalla hankittu osaaminen ja taidot voivat olla jopa tärkeämpiä kuin työkokemus, joten niitä ei kannata väheksyä. Opettele kertomaan niistä rohkeasti!

Seuraavien tehtävien avulla opit tunnistamaan osaamistasi ja kertomaan siitä.

Tee tehtävät Olen hakemassa työpaikkaa -valmennuksesta.

Haaste 7:
**Osaaminen
vapaa-ajalta**

Haaste 8:
**Treenaa
tunnistamista**

Haaste 9:
**Osaamisen
esittely**

Haaste 10:
Osaamiseni

Haaste 12:
**IT- ja some-
taidot**

Haaste 13:
Kielitaito

Miten valitsemasi
osaamiset näkyvät
käytännössä? Missä
tilanteissa olet
hyödyntänyt niitä?

KOHTI TYÖELÄMÄÄ

**Työnhaku on taito, jota kannattaa harjoitella.
Valmistaudu työnhakuun hyvin ja käytä siihen aikaa.**

Työnhaku on prosessi, joka alkaa omien vahvuuksien ja taitojen tunnistamisesta ja päättyy uuden työn aloitukseen.

Hyvä CV ja työhakemus ovat avaimet unelmiesi työpaikkaan, joten panosta niihin.

ETSI TYÖPAIKKOJA

Aloita työnhaku pohtimalla mitkä yritykset kiinnostavat sinua ja minkälaisia töitä haluaisit tehdä. Seuraamalla avoimia työpaikkoja, saat kuvan alueesi työmarkkinoista.

Avoimia työpaikkoja löytyy useilta eri nettisivustoilta, sekä yritysten omilta sivuilta. Rekrytointisivujen lisäksi työpaikkoja voi etsiä sosiaalisesta mediasta, sanomalehdistä tai ottamalla yrityksiin suoraan yhteyttä.

Seuraavien tehtävien avulla opit etsimään työpaikkoja.

Tee tehtävät Olen hakemassa työpaikkaa -valmennuksesta.

Haaste 3:
**Ammatin-
valintatesti**

Haaste 22:
**Etsi työ-
paikkoja**

Haaste 25:
**Etsi töitä
somesta**

Haaste 24:
**Tee lista työ-
paikoista**

Extra vinkki! Vaikka et etsisi töitä aktiivisesti, kannattaa työpaikkoja selata ajoittain. Näin voit seurata sinua kiinnostavien yritysten rekrytointeja, löytää uutta inspiraatiota ja nähdä mitä vaatimuksia sinua kiinnostaviin paikkoihin on!

VERKOSTO

Verkosto on tänä päivänä tärkeä osa työnhakua. Verkostosi muodostaa ihmiset, jotka tunnet jollain tapaa. Kun haet töitä, kerro siitä rohkeasti verkostollesi!

Seuraavien tehtävien avulla opit lisää verkostosta. Tee tehtävät "Olen hakemassa työpaikkaa" -valmennuksesta.

Haaste 26:
**Tee LinkedIn-
profiili**

Vinkki
Verkosto

CV (CURRICULUM VITAE)

CV eli ansioluettelo on tiivistelmä osaamisestasi. Se sisältää perinteisesti luettelon aiemmista työtehtävistäsi ja koulutuksestasi ja pääset kertomaan mitä osaat ja millainen olet. Kun haet töitä, sinulta pyydetään yleensä työhakemus ja CV.

Seuraavien tehtävien avulla opit lisää CV:stä ja pääset luomaan itsellesi osaispohjaisen CV:n Duunikoutsin CV-koneen avulla.

Tee tehtävät Olen hakemassa työpaikkaa -valmennuksesta.

Haaste 31:
Vinkit CV:n tekoon

Haaste 33:
Video CV

Haaste 34:
Tee CV

Seuraavalta sivulta löydät ohjeet CV-koneen käyttöön.

Kun olet luonut CV:n, suorita nämä tehtävät:

Haaste 35:
CV:n tarkistuslista

Haaste 36:
Pyydä mielipidettä CV:stäsi

TYÖHAKEMUS

Työhakemus on kuvaus osaamisestasi ja motivaatiosta hakemaasi tehtävään. Siinä kerrot miksi sinut kannattaa palkata ja miksi osaamisestasi kannattaa kiinnostua. Työhakemuksen tarkoituksena on saada kutsu työhaastatteluun. Hakemus voi olla erillinen dokumentti tai verkkolomake työnantajan sivuilla ja se lähetetään yhdessä CV:n kanssa.

Seuraavien tehtävien avulla opit luomaan onnistuneen työhakemuksen.

Tee tehtävät Olen hakemassa työpaikkaa -valmennuksesta.

Haaste 37:
Tutustu työhakemuksiin

Haaste 38:
Vinkit työhakemuksen tekoon

Haaste 42:
Tartu puhelimeen

Vinkki
Tallenna ilmoitus

NÄIN LUOT CV:N DUUNIKOUTSIN CV-KONEELLA

Osaamis pohjainen CV on vaihtoehto perinteiselle ansioluettelolle ja sen käyttö työnhakumarkkinoilla on yleistymässä. Se keskittyy vahvuuksiisi ja taitoihisi ollen siksi erinomainen vaihtoehto, jos sinulla on vasta vähän työkokemusta. Voit kuitenkin käyttää ko. CV-mallia, vaikka sinulle olisi ehtinyt kertyä enemmänkin työkokemusta.

Saat itsellesi maksutta osaamis pohjaisen CV. Duunikoutsin CV-kone luo sinulle visuaalisesti selkeän ja helppolukuisen CV:n, joka on täydennetty omilla tiedoillasi ja valmis lähetettäväksi työnantajalle.

Mikäli olet jo suorittanut kaikki tässä itseopiskelumateriaalissa esiintyneet haasteet, olet valmis siirtymään alla näkyviin ohjeisiin. Mikäli et ole vielä suorittanut yhtään Duunikoutsin haastetta, suosittellemme, että suoritat ainakin alle listatut haasteet "Olen hakemassa työpaikkaa" -valmennuksesta.

TEE AINAKIN NÄMÄ HAASTEET

Haaste 1: **Kuvaile itseäsi**
Haaste 2: **Kehulaatikko**
Haaste 7: **Osaaminen vapaa-ajalta**
Haaste 10: **Osaamiseni**

Haaste 12: **IT- ja some-taidot**
Haaste 13: **Kielitaito**
Haaste 31: **Vinkit CV:n tekoon**
Haaste 35: **CV:n tarkistuslista**

- 1 Suoritettuasi haasteet, paina valikosta 'Profiili'.
- 2 Jos et ole sitä jo tehnyt, luo itsellesi tunnus ja kirjaudu sisään käyttäaksesi Osaamisprofiilia ja CV-konetta.
- 3 Osa Osaamisprofiilistasi on valmiiksi täydentynyt suorittamiesi haasteiden pohjalta. Täytä puuttuvat kohdat: kuva, koulutus, työkokemus, vapaa-ajan taidot, kurssit, linkit ja suosittelijat. Mikäli et ole esim. suorittanut kursseja tai sinulla ei ole työkokemusta, voit jättää kohdat tyhjiksi.
- 4 Täydennettyäsi Osaamisprofiilisi, valitse 'CV-kone' valikosta. Täällä muokkaa CV:stä oman näköisesi ja tallenna sen. Voit vaihtaa CV:n väriä ja piilottaa osioita halutessasi.
- 5 Voit ladata CV:n joko pdf-muodossa tai lähettää sen linkkinä suoraan työnantajalle.
- 6 CV-kone on nyt luonut sinulle CV:n, joka on valmiiksi täytetty omilla tiedoillasi. Se sisältää tietoja osaamisestasi suorittamiesi haasteiden ja osaamisprofiiliin täydentämiesi tietojen perusteella.
- 7 Lähetä CV työnantajalle. Tsemppiä työnhakuun!

TYÖHAASTATTELU

Työhaastattelun tarkoitus on selvittää oletko sopiva henkilö tehtävään ja sovitko työyhteisöön. Työhaastattelu on myös mahdollisuus sinulle selvittää, onko kyseinen työpaikka sellainen, jossa sinä haluat työskennellä.

Muista, että työhaastattelu on mahdollisuus molemminpuoliseen tutustumiseen - se ei ole vain yksipuolinen kuulustelu.

Seuraavien tehtävien avulla saat tietoa työhaastattelusta ja harjoittelet siihen valmistautumista.

Tee tehtävät Olen hakemassa työpaikkaa -valmennuksesta.

Haaste 43:
**Treenaa
haastatteluun**

Haaste 44:
Taklaa jännitys

Haaste 47:
**Kielletyt
kysymykset**

Haaste 48:
**Sanaton
viestintä**

Työhaastattelu voidaan pitää kasvotusten, mutta nykyään video- ja puhelinhaastattelu ovat myös yleisiä.

Jos haastattelusi järjestetään etänä, suorita lisäksi seuraavat haasteet:

Haaste 45:
**Video-
haastattelu**

Haaste 46:
**Puhelin-
haastattelu**

TYÖELÄMÄN PELISÄÄNNÖT

Ensimmäisinä työpäivinä eteesi tulee paljon uutta muistettavaa. Opit työtehtävistäsi ja tutustut työyhteisösi. Työelämässä on myös paljon tärkeitä käytännön asioita, jotka sinun tulee tietää. Muun muassa työsopimukseen ja palkkaan liittyen.

Kun tunnet työelämän pelisäännöt, voit välttää monet ongelmat ja osaat pitää kiinni oikeuksistasi! Seuraavien tehtävien avulla pääset tutustumaan työelämän pelisääntöihin sekä töiden aloitukseen liittyviin tärkeisiin asioihin.

Tee tehtävät Olen hakemassa työpaikkaa -valmennuksesta

Vinkki
**Oikeudet ja
valvollisuudet**

Haaste 53:
Työsopimus

Haaste 54:
**Määräaikainen
sopimus**

Haaste 55:
Koeaika

Haaste 56:
**Perehdytys-
vastuu**

Haaste 58:
**Tarkista
palkkasi**

Haaste 62:
**Työsuhteen
päättyminen**

Haaste 63:
**Pyydä
työtodistus**

HYVÄ SINÄ!

Olet nyt suorittanut "Olen hakemassa työpaikkaa" -valmennuskokonaisuuden.

Toivottavasti se on auttanut sinua työnhaussasi, ja olet oppinut paljon työelämään ja työnhakuun liittyviä asioita sen avulla

Mikäli työnhakusi ei vielä ole tuottanut tulosta, älä lannistu! Sinulla on nyt saatavillasi kaikki työkalut, joita tarvitset työnhakuun. Muista, että vaikka et tällä kertaa saanut hakemaasi työtä, opit kuitenkin paljon työnhakuprosessista, ja näitä oppeja voit käyttää tulevissa työnhaussa.

Lisää tietoa Duunikoutsista löydät osoitteesta:

nuortenny.fi/palvelu/duunikoutsi/

Anna palautetta Duunikoutsista osoitteessa:

survey.zef.fi/5g8thrkz/

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020